

Men opløsning efter § 119 kræver yderligere betingelser. Kravet kan kun rejses af en minoritet af aktionærer, der repræsenterer mindst en tiendedel af aktiekapitalen. For at påstanden om selskabets opløsning kan nyde fremme, skal der yderligere foreligge det, at der som følge af misbrugets langvarighed eller andre grunde er særlig anledning til en tvangsmæssig opløsning af selskabet. Der skal foreligge et så groft forhold fra den eller de pågældende aktionærers side, at det ikke med rimelighed kan forlanges, at den eller de krænkede aktionærer skal forblive i selskabet. Ikke ethvert forhold kommer i betragtning, idet reglen må ansues som et supplement til den udløsningsadgang, som forslaget § 142, 2. pkt., hjemler aktionærerne. Der er kongruens mellem § 119 og § 142, for så vidt som der efter begge bestemmelser kræves en medvirken til overtrædelse af aktieselskabsloven eller selskabets vedtægter, både som betingelse for erstatningsansvaret efter § 142 og som den første betingelse for, at krav om selskabets opløsning kan rejses efter § 119. I subjektiv hensende kræver § 119 forsæt, mens § 142 medtager den grove uagtsomhed.

Således som § 119 er udformet, vil den antagelig sjældent blive anvendt, men dens eksistens vil kunne virke forebyggende i tilfælde, hvor loven ellers ikke ville stille noget effektivt retsmiddel til rådighed for en gennem længere tid undertrykt minoritet.

Til §§ 120-133.

(AL 1930 § 61, §§ 64-69, 71 og 73, udkast 1964 §§ 86, stk. 2, og 88-114 og bemærkninger hertil s. 185-190).

Af hensyn til overskueligheden samles i det følgende bemærkningerne til §§ 120-133, der indeholder lovforslagets *principielle* nyordning af likvidationsreglerne for insolvente aktieselskaber.

Efter bestemmelserne i de to første afsnit af kapitel 14 skal likvidation af *solvente aktieselskaber* foregå på stort set samme måde som efter 1930-loven. Formålet med likvidationen er her gennem realisation af selskabets aktiver og afvikling af dets forpligtelser at omsætte selskabets nettoformue i likvide midler, der kan udloddes til aktionærerne som tilbagebetaling af deres kapitalindskud med tillæg af eventuelt opsparet overskud. I likvidationsboer af denne art er det derfor naturligt at henlægge den afgørende indflydelse i alle boets forhold til aktionærerne som de virkelige interessenter i boet. Efter forslaget er det da også aktionærerne, som på generalforsamlingen træffer beslutning om likvidation, jfr. § 116, stk. 1, og det er generalforsamlingen, der vælger og eventuelt afsætter likvidatorerne, jfr. § 125, stk. 1 og § 120, stk. 2. Om selskabets økono-

miske stilling ved likvidationens begyndelse skal aktionærerne have oplysning gennem et åbningsregnskab for likvidationen, jfr. § 121; de skal holdes underrettet om likvidationens forløb gennem regnskabsaflæggelse på årlige generalforsamlinger, så længe likvidationen står på, jfr. § 120, stk. 3, og ved likvidationens afslutning skal det endelige likvidationsregnskab forelægges generalforsamlingen til godkendelse, forinden likvidatorerne kan anmelde selskabets opløsning til aktieselskabsregisteret, jfr. § 126, stk. 2.

I *insolvente aktieselskaber* er den faktiske situation en helt anden. Hvis ellers vurderingen af selskabets aktiver og passiver viser sig at holde stik, har aktieselskabet her ingen nettoformue, som kan komme til udlodning til aktionærerne. De virkelige interessenter i det insolvente aktieselskab er kreditorerne, og det vil derfor være rimeligt, at den indflydelse på boets forhold, som tilkommer aktionærerne i det solvente bo, her ligger hos kreditorerne. Efter 1930-loven er dette imidlertid ikke tilfældet, og i mangel af lovhjemmel for et åbenlyst kreditorstyre har kreditorerne derfor hidtil måttet klare sig med den faktiske indflydelse på aktionærernes beslutninger, som de har kunnet tiltvinge sig gennem truslen om indgivelse af en konkursbegæring mod selskabet.

Denne uheldige retstilstand vil forslaget råde bod på ved bestemmelserne i §§ 128 ff. Det er herefter generalforsamlingen, der samtidig med beslutningen om likvidation træffer bestemmelse om, hvorvidt likvidation skal ske efter reglerne om likvidation af solvente eller insolvente aktieselskaber. Når en af de almindelige konkursbetingelser foreligger (betalingsstandsning, insolvens), vil det i almindelighed være mest hensigtsmæssigt — hvis en truende konkurs skal undgås — straks at træffe beslutning om likvidation efter reglerne i § 128-131 om likvidation af insolvente selskaber.

Når generalforsamlingen i henhold til forslaget § 128, stk. 1, har valgt en midlertidig likvidator, har den udspillet sin rolle som bestemmende selskabsorgan, idet den ikke skal indkaldes igen, før likvidationen er afsluttet, og udlodning til kreditorerne har fundet sted, jfr. forslaget § 130, stk. 3, der foreskriver, at det endelige likvidationsregnskab skal forelægges en afsluttende generalforsamling, men kun til efterretning for aktionærerne.

Løvrigt er det kreditorforsamlingen og de af skifteretten udnævnte likvidatorer, der træffer beslutning om selskabets forhold. Efter forslaget § 128 skal den midlertidige likvidator foranledige et likvidationsmøde berammet af skifteretten. Han skal inden fjorten dage med fjorten dages varsel bekendtgøre afholdelsen af mødet, ligesom han samtidig